

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 46 Vol. V.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 14d. Lapkričio (Nov.), 1918 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

5 cents per copy

Metai 5

TAIKA



"TAIKA ANT ŽEMĖS ŽMONĖMS GEROS VALIOS."

(Iš "Worcester Evening Post.")

Revolucija visoj Vokietijoj. Kaizeris apleido sostą ir pabėgo Holandijon. Vokiečiai turėjo priimti sunkiausias sandaros išlygas. Maždaug visi Vokietijos karaliai ir Austrijos imperatorius prašalinti nuo sostų.

True translation filed with the post master at Worcester, Mass. on Nov. 14th, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

IS KARĖS LAUKO.

Kovojimas ant visų karės laukų, išskyrus Rusiją, užsibaigė kaip 11 val. ryte, pagal Paryžiaus laiką, o kaip 6 val. ryte pagal Washington, D. C. laiką, 11 d. lapkričio, 1918 metų. Tuomet pasibaigė didžiausia karė pasaulio istorijoje, ištesėjus 1567 d. en. — daugiau negu 4 metus ir 3 mėnesius. Čionai trumpai apibriežšime paskutinius at-

sitikimus ant karės lauko.

Lapkričio 5. d. ant anglių belgų ir francuzų frontų, nuo Scheldt upės Belgijoje iki Aisne upės Francijoje, vokiečių pasipriešinimas visiškai sukniubo — jie visur skubiai traukėsi. Anglių ir francuzų ir amerikonų armijos nužengė keletą mylių pirmyn; daugelyje vietų, didis pavojus gresia vokiečių armijoms; tukstančiai vokiečių paimta nelaisvėn. Francuzai užėmė kelius svarbius miestus.

Lapkričio 6 d., vokiečių pasitraukimas visų frontu-

tolyne tęsėsi. Francuzai užėmė miestą Rethel ir kitus; anglai prisiartinė prie Maubeuge. Amerikonai perplaukė per Meuse upę po baisia ugnimi ir užėmė miestą Dun. Sakoma, kad tai viens iš garbingiausių žygių nuveiktų šioj karėje. Gauta daugybė žinių apie naujas vokiečių baisybes, besitraukiant jiems iš Belgijos. Pasirodo, kad jie netik išplėšė viską, bet bombarduoja ir paliedžia nuodingus gazus į miestelius, kuriuos apleidžia, užmušdami daugybę nekaltų civilių gyventojų.

Lapkričio 7 d. amerikonų pulkai užėmė garsų miestą Sedan, prie pat vokiečių rubėžiaus. Francuzai užėmė kitas svarbias vietas; kaip kur jie nužengė 10 myl.; anglai taipgi pirmyn žengė. Didelės vokiečių armijos buvo pagautos tarp upių Oise ir Meuse kaip slastuose; aišku, kad jei sandara greit neįvyks, jos turės papulti į sąjungiečių rankas.

Lapkričio 8 d. anglai užėmė miestą Tournai ir Avesnes. Tournai yra svarbus Belgijos gelžkelių centras, pakeliui į Bruxelį, belgų sos-

tinę. Francuzai nužengė jau 20 myl. į šiaurę Rethel. Lapkričio 9 d. anglai užėmė Maubeuge, o francuzai užėmė Hirson ir apsupo Mezieres. Amerikonai užėmė Damvillers. Vokiečių armijos, kurios traukiasi Belgijoje ir tos, kurios dar randasi Francijoje, yra visiškai per skirtos.

Lapkričio 10 d. anglai jau radosi priemiesčiuose miesto Mons. Amerikonai užėmė Stenay ir jau pradėjo kovoti Lotaringijoje, reiškia, ant vokiečių žemės.

Lapkričio 11 d., ties Se-

dan, kaip tik prieš gavimą, pranešimo apie sandarą, amerikoni dar paskutinius šuivius paleido į vokiečius — tai paskutiniai šuiviai, kurie paleisti karėje ant vakarų fronto. Kuomet dažinota, kad sandara tikrai įvyko — didžiū-didžiausi džiaugsmo šauksmai kilo ant viso fronto — nuo Šiaurės Jurių iki Šveicarijos.

Dabar, kovojimas tebeina vien rusų teritorijoje — Šiaurės Rusijoje ir Sibire; kur sąjungiečiai bando įveikti vokiečių kontroliuojamus bolševikus, kurie tapo Suv. pieros.

Valstijų apskelbti beteisėliais už jų nuveiktas baisybes. Neseniai, Visos Rusijos laikinė valdžia kuri randasi Omske, prašė sąjungiečių dar didesnės pagalbos prieš bolševikus ir delivedimo tvarkos Rusijoje. Nežinia dar kaip Rusijos klausymas bus išrištas.

PERPRAŠOME skaitytojų kad laikraštis šią savaitę išėjo tik 6 puslapių; bet užtai skaitymo nē kiek nemažiau — tik apgarsinimų didžiūmą praleista. Priekš žastis yra nedatekliaus po-pieros.

Savaitinis laikraštis "AMERIKOS LIETUVIS"
 Eina ketvirtadieniais
 Leidžia
M. PALTANAVIČIA
 Worcester, Mass.
 15 Millbury Street.
 Prenumeratos kaina:
 Septyniolose Valstijose Metams - \$2.00 — Pusei Metu - \$1.00
 Kitose Viespatystėse Metams - \$2.50 — Pusei Metu - \$1.25
 Apgarsimų kainos ant užklauso. Antrašas:
"AMERIKOS LIETUVIS"
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 5 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly "LITHUANIAN AMERICAN"
 Every Thursday
 Published by
M. PALTANAVIČIA
 Worcester, Mass.
 15 Millbury Street.
 Yearly Subscription:
 In United States - \$2.00 — 6 Months - \$1.00
 To Foreign Countries - \$2.50 — 6 Months - \$1.25
 Advertising rates on application. All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 5 Cents per Copy.

True translation filed with the post master at Worcester, Mass. on Nov. 14th, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Kaip Taika Įvyko

Praeitą savaitę buvo pranešta, kaip Turkija ir Austrija-Vengrija, sekdamos savo talkininkės Bulgarijos pavyzdį, pasitraukė iš karės, palikdamos Vokietijai vieną kovoti priešai galingas sąjungiečių spēkas. Jau ir tada aišku buvo, kad Vokietija taipgi negalės ilgai išlaikyti, kad nežūrint kaip aštrios bus jai siulomos išlygos, ji vienok turės pasiduoti. Taip ir ištikio. 11 d. spalio, vokiečių delegatai pasirašė po sandaros išlygom ir taika užstojo. Tuo tarpu didžiai svarbus, rodos netikėti dalykai atsitiko Vokietijoje; revoliucijos liepsnos užsidegė visoj šalyje ir turėjo kaip pasėkmę nušalimą netik Hohenzollernų šeimos nuo sosto, bet ir visų kitų vokiečių karalių — karaliku. Junkerių valdymui Vokietijoje atėjo galas. Tie visi atsitikimai taip įdomūs, kad nutarėm juos kiek smulkesniškiau aprašyti, taip, kaip jie atsitiko diena dienon.

Lapkričio 5-ta diena.

Sąjungiečiai pranešė vokiečiams, kad gali dažinoti sandaros išlygas tik pasiunčiant delegaciją pas Francijos maršalą Foch, viršiausį karvedį sąjungiečių armijų. Vokiečių spauda jau pradėjo prirengti žmones prie priėmimo gana sunkių išlygų, nors vis dar tvirtina, kad sąjungiečiai nedrįs perdaug nužeminti "garbingą vokiečių vardą."

Iš Austrijos pranešta, kad imperatoriaus palociaus sargyba sukilo ir šaukė, kad nenori daugiau imperatorių. Lenkai paėmė visą valdžią Galicijoje.

Lapkričio 6-ta diena.

Vokiečių sandaros delegaciją iškeliavo link sąjungiečių linijų.

Pranešta, jog Vokietijos socialistai, po vadovystės Scheidemanno, tiesiog pareikalavo, kad kaizeris prasišalintų nuo sosto. Tuo tarpu Vokietijos valdžia išleido proklamaciją į žmones prašydama jų, kad užsilaikytų ramiai ir pagelbėtų valdžiai įvykinti reformas; pradžiai pakeisti Vokietiją į demokratišką šalį; pradžiai duoti laisvę spaudos, žodžio ir susirinkimų, taipgi daug ki-

mus, miestelius, visai neklauso savo oficerių.

Gen. von Mackensen, vokiečių vadas Rumunijoje, nori iš ten kaip galima greičiausiai išeiti; ant jo paprašymo, kad leistų jam pereiti per Vengriją, vengrų vyriausybė atsakė, kad tik su ta išlyga galės pereiti, jei pirma leisis nusiginkluoti. Mackensenas turi apleisti Rumuniją, nes jis ten yra atskirtas nuo visos pagelbos iš namų, o rumunai jau vėl pradėjo kariauti.

Lapkričio 8-ta diena.

Maršalas Foch priėmė vokiečių delegatus mažame kaime Aisne rajone ir perdavė jiems sąjungiečių sandaros išlygas. Pasiuntinys tuojaus iškeliavo į Spa, Belgijoje, kur raudoni vokiečių viršiausios armijos kvartieros su dokumentu. 72 valandos (iki 11 val. ryte, Paryžiaus laiku, 11 d. lapkr.) tapo duotos vokiečiams priimti arba atmesti išlygas.

Revoliucijos liepsnos, tuo tarpu, degė vis labiau po visą Vokietiją. Pranešta, kad vokiečiai revoliucionieriai pagriebė Hamburgą, Schleswig, Bremeną ir kitus žymius miestus. Vėliau Schwerin ir Tilžė prisidėjo prie revoliucijos. Stuttgar-te, darbininkai sukilo ir sutvėrė savo tarybą. Jau maž daug visos vokiečių laivynas sukilėlių rankose. Vokietijos Danijos rubežius nėra sergėjamas ir sakoma daug karės nelaisvių pabėgo Danijon. Kareivių ir Jureivių Tarybos valdo beveik visas Vokietijos prielaukas. Oidenburge ir Holsteine, revoliucionieriai pagriebė orlaiviu stotis. Kaizerio brolis Princas Henrikas pabėgo iš Kielo automobiliuje ant kurio plėšė savo raudoną vėliavą. Marinkai šovė į jį ir sužiedė jo šoferį. Princas Henrikas buvo viršiausias komandantas Vokietijos laivyno.

Pranešta buk kaizeris atsisakė apleisti sostą ant socialistų pareikalavimo, nes taip darant atiduotų Vokietiją anarchijai. Bavarijose sakoma socialistai reikalauja respublikos; Bavarijos karališka šeimyna buvo pašalinta nuo sosto.

Lapkričio 9-ta diena.

Bevelinio telegrafo pranešimas iš Berlio sakė buk kaizeris ir jo sunus, Kronprincas Friedrichas atsisakė nuo sosto. Buvęs Vokietijos kancleris Princas Maximilianas sakoma paskirtas regentu, o socialistas demokratas Ebert paskirtas kancleriu. Nutarta sušaukti Steigiamąjį Seimą, kuris nustatys Vokietijos ateitiną valdžią. Kaizerio žentas, Braunschweigo kunigaikštis irgi atsisakė nuo sosto. Visi Vokietijos ministariai rezignavo.

Smarkus šaudymas ant vokiečių fronto kiek pavėlino pasiuntinio su išlygom pribuvimą į Spa.

Visa šiaurinė Vokietija nuo Kielo iki Hamburgo yra rankose revoliucionierių; revoliucija yra tikrai bolševikiška ir vokiečių valdžia kaltina bolševikų ambasadorių Berline, p. Joffe už jos

prasadėjimą. Sukilimai ištiko ir Koelne, Braunschweige, Hanover ir Magdeburge; oet šie miestai dar nevisai revoliucionierių rankose, nes garnizonai priešinasi. Hamburga valdžia šauda sukilėlius kulkosvaidžiais ir kanuolėm. Muenchene, Bavarijijoje, sakoma respublika apskelbta ir socialistas laikraštinnikas, Kurt Eisner, išrinktas prezidentu.

Washingtono oficialiai pranešta, kad Suv. Valstijos dastatys maisto visom paluosuotom tautom, kurios dabar alkį kenčia.

Lapkričio 10-ta diena.

Pranešta, kad nors revoliucija greitai plėtojasi Vokietijoje, visgi daugiausia be didelių maištų ir be kraujo praliejimo. Berlijnas jau irgi kareivių bei darbininkų tarybos rankose. Kai-kuriuose vietose — ypačiai Anhalt, Hesse-Darmstadt ir Mecklenburg-Schwerin, kunigaikščiai veikia išvien su žmonėmis įvedime naujos tvarkos. Darbininkų ir kareivių tarybos daugumoje vietų ypac rūpinasi maisto sutvarkymu. Berline atsibuvo gana didelis kovojimas nuo 6 iki 8 val. vakare. 9 d. lapkr. revoliucionieriai pagriebė kronprincų palocių. Marsalietė yra visur giedoma. Lubeik, Leipsigas, Stuttgartas ir Frankfurt prisidėjo prie revoliucijos. Revoliucija Berline prasidėjo 9 d. lapkr. su generale streika. Raudoną vėliava plėvėsuoja virš kaizerio palociaus. Schleswig-Holstein, prūsų provincija, kuri pirmiau priklausė Danijai, nutarė apsisukelti nepriegulmin ga respublika. Bavarijijoje, kareivių, darbininkų ir valstiečių taryba, kuri paskelbė respublika, pranešė, kad tuoj sušauks Steigiamąjį Seimą; delegatai bus išrinkti lygiu balsavimu vyrų ir moterų. Revoliucionieriai yra pagriebė beveik visas Vokietijos gelžkelio stotis; jie dabar saugoja Danijos Vokietijos rubežiu, kad neleistu turto liams, generolams ir taip aristokratams pabėgti. Uždrautsa dėvėti Geležinis Kryžius.

Naujas kancleris, Friedrich Ebert, pradžiai sutverti laikinę valdžią, kurion jeis visų partijų žmonės. Jis taipgi pradžiai taikė.

Kaizeris, pasirašęs po laišku atsakymo nuo sosto 9 d. lapkr. pabėgo su savo šeimyna, Hindenburgu ir kitais augštais vadais į Holandiją; jie keliavo dešimtyje automobilių, pilnai apsiginklavę. Jie pribuvo Holandijon kaip 7:30 val. 10 d. lapkr. keleta minutų vėliau, pribuvo į traukinį į Eysdeno stotį, bet jame radosi tik kaizerio tarnai ir багаažs. Kaizeris sakoma išlipo Eysdene, rudydamas cigaretę. Jis visai neišrodė nusiminęs.

Pranešta, kad Wurtemberg, Bavarijos ir Saksonijos karaliai irgi atsisakė nuo sosto. Aix-la-Chapelle, Nuremberg, Mannheim, Muenster ir Gladbach prisidėjo prie revoliucionierių. Essen, kur randasi milžiniškos Kruppo ginklų dirbtuvės, sakoma ir

gi revoliucionierių rankose. Bertha Krupp von Bohien ir jos vyras, dirbtuvių savininkai, tapo suareštuoti.

Lenkijoje tapo apskelbta respublika ir sakoma socialistas, p. Ignacz Daszynski išrinktas prezidentu.

Flensburge, buvo vėl bandyt, a nušauti kaizerio brolių, Princa Henriką.

Vokiečių pasiuntinys su išlygom pribuvo į Spa, Belgijoje, kaip 10 val. ryte, 10 d. lapkr. 10.

Lapkričio 11-ta diena.

Vokiečių (delegatai pasirašė po sandaros išlygom kaip 5 val. ryte (Paryžiaus laikas), 11 d. lapkr. 1918 mete. Kovojimas nustojo kaip 11 val. ryte (Paryžiaus laikas). Ir taip pasibaigė karė, kuri lėšavo mažiausia 10 milijonų gyvasčių ir neapkainuojamą turta.

Vilius Hohenzollern, kuris daugiausia kaltas už prasadėjimą šios karės, nors pabėgo į Holandiją, vis-gi nėra saugybėje nė tenai. Po nusikendimu Lusitanijos ir po pirmų bombardavimų Londono, Anglijos valdžia apkalntino jį žmogžudyste ir gal reikalauja, pagal tarptautiškas teises, kad Holandija jį perduotų Anglijai del teismo. Gali būti, kad nekaltas kraujas neuėis neatkeršytas — kartuvės gal gresia kaizeriui.

Kiti valdžiai, kurie pritarė kaizeriui irgi arba žuvo arba neteko sosto, butent: Graikų karalius Konstantinas, pašalintas; Bulgarijos Ferdinandas, pašalintas; jo sunus karalius Boris, išviešpataves 27 d. irgi pašalintas, o respublika paskelbta Bulgarijijoje. Turkijos Mahometas V, nužudytas; Austrijos Pranas Juozas mirė, o Karolis, turėjo atsisakyti sosto. Toks pat likimas teko Vokietijos karaliukam — Bavarijos, Saksonijos ir tt. Rusų caras, kuris sakoma darė intrigas su kaizeriu, numestas nuo sosto ir nugabalintas. Galutinai parėjo žinia, nors dar nepatvirtinta, kad Kronprincas, Kaizerio vyriausiasis sunus, buvo nušautas. O Vokietijoje, rengiama socialistiška respublika; revoliucija pasiekė jau visus šalies kraštus; kartu ten pasirodė bado šmekla. Tai ką kaizerio ir jo junkerių ambicija atnešė pasauliui ir Vokietijai.

Pilnas išlygas, kurias Vokietija turėjo priimti, idant įgyti Sandarą, — pertraukimą kovojimą, idant apkalbėti taikos išlygas — pranešime tik sekanciam numerelyje. Tuom tarpu galima pasakyti, kad tos išlygos yra daug sunkesnės negu bulgarų, turkų arba austrų. Jei vokiečiai ir nenorėtų sutikti ant galutinę taikos išlygų, jie jau negalėtų priešintis — nes sandaros išlygos jiems visą galybę atima. Jie turi apleisti visas užimtas šalis, turi sugražinti visus išstremtus tu šalių gyventojus, turi atiduoti visus savo ginklus, jų armija turi apleisti savo provincijas ant kairiojo šono Rheino upės, kurias užims sąjungiečiai; turi atiduoti didžiąją savo transportacijos dalykų —

traukinių, automobilių ir tt.; turi parsiusi namon nelaisvius; turi atmesti Bucharesto ir Brest-Litovsko sutartis; turi atiduoti visus submarinus, didžiąją karės laivų ir tt.

Sandara tęsis per 30 dienų.

True translation filed with the post master at Worcester, Mass. on Nov. 14th, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

TAIKINS DARBININKŲ IR DARBDAVIŲ GINCUS.

Naujas Departamento Biuras Išvengtų Nesutikimų Karės Laikė.

Darbo Departmentas galės plačiai išplėsti savo veikimą, kad sutaukinti vaidus industrijoje per naujai įsteigtąjį taikinimo biurą (The Adjustment Service), kurio direktorius paskirtas H. L. Korwin, nes spiriant karės reikalams, sekretorius nusprendė pasiimti incijatyvą, pasiulijant tarpininkus, kada iškilto tarp darbininkų ir darbdavių nesutikimai.

Tečiaus naujasis sumanymas yra daugiau permainymas veikimo sistemos, negu paties darbo. Sutaikinimo biuras gaies veikti per tam tyčia skiriamus tyrinėtojus, kurie sekretoriui praneš iš anksto visus svarbesnius prietikius, kurie vestų prie nesutikimų.

Ištatymai, kuriais sudarytas darbo departmentas, jokiuo budu neaprubėžiuoja sekretoriaus veikimo. Jis gail nelaukti kol viena ar kita nesutaikanciu puse jo įsikišimo pareikalavus ir gali daryti viską, kad sužinoti priežastį iš anksto. Ir po to jis gali įsikišti, kad sutaukinti.

Trumpai sakant, ištatymas nurodo, jo sekretorius stengsis inešti visur kur tik jis matys, jog darbo ramumui jo įsikišimas yra reikalingas. Karės reikalams spiriant jis jaučia, jog tokių tyrinėtojų pastatymas yra reikalingas, kad jis galėtų permatyti visus galinčius kilti nesusipratimus.

Departamento tarpininkavimo darbas bus varomas taip, kaip ir pirmiau, tik jis bus labiau išplėstas. Bet kadangi daugiau bus gaunama informacijų, taip daugiau ir tarpininkų reikės, negu kada reikėdavo pirmiau. Beto turbūt svarbesniuose reikaluose bus dažniau siunčiamu du tarpininku, negu kada pirmiau tai būdavo daroma.

Taikinimo komitetai bus sudaromi industrijaliuose nesutikimuose, kaip dalis tarpininkavimo biuro. Tie komitetai kai kada turės pilną sprendžiamąją galę ir galės būti ne taip jau formaliskai ir įsteigti ištyrimui ir išnirimui specialių klausimų, k. a. mokesnio diduma, brangumą pragyvenimo, ir panašiu dalyku. Paprastai jie yra sudaromi, kad sutvarkyti kokį nors ypatingą nepasitenkinimą. Daugelyje vietų dirbtuvėse tarp amatinkų ir samdininkų yra sutartis, kurios leidžia tokius komitetus sudaryti ir juos užlaikyti.

Sekretorius yra priešingas tokiems sumanymams, kuriais tarpininkas būtų nariu ir taikinimo komiteto. Tečiau daugelyje atsitikimų tarpininkų nusprendimas abiem šalim bus priimtinas.

Isteigimas tarpininkavimo skyras nereiskia įsteigimą naujos politikos, bet tik yra praplėtimas darbo, kurį bus galima geriau atlikti.

(Released by the Committee on Public Information.)

Tarptautinė Biblijos draugija yra išdalinus 8,000, 000 biblijų kareiviams. Šios knygos buvo parašytos 75-kiose kalbose.

Californija turi korporaciją su \$100,000 kapitalu, kurio tikslas yra įsteigti bičių ukės po visą valstiją.

Filipinų salos susideda iš suvirš 3,000 salų, bet žmonės gali gyventi tik ant apie 400 iš jų.

Sakoma, kad Suv. Valstijose yra daugiau negu 25,000,000 kačių, kurių pusė visai nereikalinga. Šios katės kas met užmuša daugeli milijonų didžiai naudingų paukščių.

Utah valstijoje ketinama padaryti didelį vieškelį iš druskos. Toj valstijoje randasi labai daug druskos ir didysis "Druskos Ežeras" — Great Salt Lake.

Sušaldytos žuvys gali buti užlaikytos 27 mėnesius.

Varpai yra padaryti iš 77 dalių vario ir 23 cino.

Montreal, Kanada, kasmet gauna kelis šimtus tukstančių dol. nuo taksų ant senbernių.

Tulas Godfrey Jones, angliakasys iš Valijos (Anglijoje) istojo į anglų armiją kaip paprastas kareivis, karėi tik prasidėjus. Dabar jis jau yra brigadier-generolas.

Anglija prieš karę turėdavo paprastai 18,000 kalinų; dabar turi tik 9,500.

Pabaigoje 1917 m. Suv. Valstijų žmonės buvo apsi- draudę (išsiėmę "insurance") ant suvirš 60 bilijonų dolerių.

Žydai turi seną prietarą, kad didelį marą galima pašalinti tik laikant apsi-vedimo ceremoniją ant kapinių. Tad dabar, kuomet influenza taip siaučia New Yorke, žydai pradėjo jieskoti poros, kuri apsiimtų apsivesti kapinyne. Galutinai Rožė Schwartz ir Abrahamas Lachterman apsiėmė. Kaip padėką, New Yorke žydai jiems iškėlė dideles vestuves ir supirko visus namų rakandus. Dabar žydai tiki, kad influenza tikrai pradinga.

Siemet Suv. Valstijose už augo 385,000,000 bušelių bulvių, tai apie 58,000,000 bušelių mažiau negu praeitą metą.

Apžvalga.

Mūsų skaitytojams gerai yra žinomi mūsų "diplomatu" darbai ir jų nuopelnai vokiškosios neprigulybės "užkariavimo" laikais. Pasakelbimas Stockholme Lietuvos neprigulybės su tam tikrų sutarčių pasiulyjumu Vokietijai, Gabrio ir Bartuškos pirmajai svetimo kraujo karaliaus, audiencijos Karevičiaus junkerių kancelarijos delei monarchijos konservatyviais pamatais — visi tie garbingi žygiai dar neišdilo iš lietuvių atminties. Bet kad pilnai apvertinti tu plačiai save reklamuojančių "karžygių" nuopelnus ir suprasti jų "prakilnius" siekius, reikia sekti ir šiandieninius jų darbus.

Del tam tikrų priešasčių, mažai amerikiečiams žinomi tie jų šiandieniniai darbai. Karė, susinesimų sunkumas trukdė didesniams reklamavimosi. Pas mus jau buvo manyta, kad tie "garbingi" žygiai del Lietuvos "neprigulybės" po vokiškojo karaliaus jungu su Lietuvos krašos, geizkelių, muičių ir tt. suvienijimu su Vokietija jau pertraukti. Juo labiau pamiršta tie dalykai, kad mūsų klerikalai, kurių atstovas buvo vienu iš "svetimo kraujo" karaliaus piršlių, čia tvirtino, jogei jie tiems žygiams priešingi ir kad jie vieton karaliaus reikalus Lietuvai demokratinės respublikos. Savo naujų principų apreiškimui jie pasiuntė savo naujus atstovus, kurie privalė padarytas klaidas pataisyti ir sukompromituotas klerikalų pozicijas išgelbėti. Europos diplomatai, rodos, privalė savo bendrą balso išklausti ir savo "žygius" jei nepertraukti, tai kiton pusėn lenkti.

Bet miške augęs vilkas vis miškan žiuri. Europos diplomatų kiika neatsimainė, ir vien padidėjo, pribuvo nauji atstovai ir vėl pramintais takais junkerių malonės jieskodami eina, po skraiste įvairių Lietuvai geradėjusių Erzbergerio įsakus pildo, lietuviam karaliaus maldauja, kad sau karjeras užtikrinti. Iš oficialio naujų "didvyrių" savo prietikių bei nuopelnų nupasakojimo, matyti, jogei iš įsiveržtų demokratinių principų tik tiek teliko, jogei "i karaliaus klausimą jie žiuri pasyviai, nors savo pridavus, pataisyti dalykus nepamiršo."

Konferuoja jie ir "oficialiai ir privačiai" su tais pačiais beprincipiais diplomatais, kurie pirmiau Rusijai paklusybės deklaracijos rašė, po to, dalykams persikeitus, vokiško karaliaus pageidavo.

Gabrys-Paršaitis tenais garbės vietą užima, ir neveltui — jis ją pilnai užsitarnavo. Jo šiandieninius nuopelnus Dr-as J. Šliupas šiaip apibūdino:

"Gi p. Gabrys sėdi ant dviejų suolų, ir tarnaudamas tai vokiškių, tai francuzų užgaidoms, tikisi vadovavimą pasiimti savosna rankosna; ne sykį Europon jis pa-

leides yra klaidingas informacijos (pav.: apie busimą Lietuvos karalystę) ir Stockholman i socialistų konferenciją (kuri berods neįvyko) prisiuntė memorandumą, kur Lietuvą stato kaipo karalystę ir siulo vokišką princa mums ant sprando."

Bet dar įdomesnė jo biografija, kurią sulyg jo paties žodžių paduoda Sėbras "Tėvynėje" iš pačio Gabrio knygos:

"Mažai ko truksta, kad jis būtų jau lopšelyje emės stabuklus daryti! Tai esąs roiškaus matymo politikas, kurs ir 1905 m. Vilniaus seina nuo išvaikymo išgelbėjo, kurs vyriausias buvo organizatorius kaimiečių revoliucijos ir garsus agitatorius, už kurio galvą Rusų valdžia siulė 10,000 rublių, nors jis ramiai sau Odesoje užėmė vietą... streikuojančių studentų! Streiklausių Rusija nepersekiujo..."

Lietuvoje jis pirmos vietos rolę lošęs ir jau kitiems vietas dalinąs:

"P. Gabrys turi lipšnius žodžius ir gerus urėdus Lietuvoje tiems, kurie jo ambiciją remia, bet sako išgraus tiems, kurie drista jo tulas klaidas apšaukti akyse svieto, o kaip per kunigus gausis i augštą urėdą, tai trenks juos kaledžiman, kam išdris ta priminti tamsius pasielgimus su pinigais Jusaičiui per jo rankas siustais, neaiškios prietikius su T.M.D., ir streiklausiųvima Odesoje ir tt."

Kaip kas iš jo prietelių žada pakelti i policijos viršininkus, bet vargu jis tuom užsiganėdins.

"Juk buvo kas pakuzdėjo p. Gabrio ausin, kad jis bus Lietuvos karaliumi... Na, ir pasidarė Lietuva — tai Gabrys, o Gabrys — tai Lietuva!"

Figuruoja tose konferencijose ir Bartuška, ką svetimam kraujo pageidavo, randasi tenais ir p. Yčas, kuris kadaise Protopopovui lekajavo, po to ministerijos netekęs Vokietijos malonės jieskodamas siulė jai "Lietuvos tam tikrus santikius," o šian dien dar budamas rusų kadečių partijos nariu jau (mūsų pranašavimai išsipildė) turi naują činą. Sulyg oficialių delegato žodžių, atvažiavęs kartu su kitais, kad jieji, mus — amerikiečius patrauktų vokiškių pusėn. Žinoma, tie delegato žodžiai nebe užginčini. "Nėra lietuvio, kurs nesakytų, geriau mirsiu, bet prusams neopasiduosi."

Tuomi norima nurodyti, kad nėsama pas mus vokiškos orientacijos asmenų, nors kitas atstovas rašo, jogei monarchijos šalininku (žinoma, su vokiškių principu) pas mus netruksta.

Toje garbingoje kompanijoje randasi ir prof. Valdemar, ape kurio veikimą Lietuvos Informacijos Biuras Washingtone atsiliepia sekančiai:

"Berliner-Tageblatt, 27 d. rugp., atspausdino prof. A.

Valdemaro straipsnį apie Lietuvą. Autorius nesigaili pagyrimų vokiškių valdžiai už Lietuvos "sutvarkymą." Straipsnį perskaičius, pamanai žmogus, jog dar vergiškumo dvasia pas lietuvius nespėjo išgaruoti — dėkoja net tada, kada valdovas skaudžiai plekia — už nuoplakimą. Autorius užmiršta, jog Vokiškija taip gerai sutvarkė, kad nei savo spaudoje apie tą tvarką neleidžia nei išsižioti."

Visgi Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas, tos pačios Tarybos ką Informacijos biurą užlaiko, tvirtina, žinoma ne be tikslo: "nėra lietuvio, kurs nesakytų — geriau mirsiu, bet prusams nepasiduosi."

Randasi tenai ir daugiau žmonių, kurie nevisai atsako minėtai kompanijai, vienok jų bendrai rodo, kokin vežimėin jie susėdo.

Įdomu, kaip nauji atstovai senus žygius bando ištaisyti. Nekurių "nuopelnų" jie nepripažįsta. Seniau reklamuota, vokiškių suteikta neprigulybė "vien esanti ant popieros." "Viskas vergauja prusams, nėra jokios neprigulybės ir liuosybės." (Jie tik šiandien darsižinojo, kas mums buvo žinoma dar tos neprigulybės paskelbimo laikuose).

"Gyvena jie tėvynėje, kaip kokioje klėtkoje." Tik žydai "aprupinti tam tikrais vokiškių valdžios pasportais leidžiančiais jiems važinėties po visą Lietuvą išilgai ir skersai." Prie jų reiktų prisikaityti p. Yčas, Alšauskus ir kitus tos kompanijos narius, kuriems leidžiama netik po Lietuvą, bet ir i kitas žemes važinėti.

Lietuvos padėjimą piešia nauji Tarybų atstovai, baisesios spalvosė — reikia dalykus pataisyti, reikia užgincyti "Iseivių Draugo" kompromituojančius straipsnius. Bet taisant klaidas negalima vis-gi eiti pertoli, ypatingai, kuomet tos klaidos padarytos jų kolegu. "Nepamiršdamas padaryti įžadų, o podraug nenorėdamas užsitraukti senų diplomatų, monarchistų, a la Karevičius, rustybės, delegacijos sekretorius diplomatiškai, tarsi Delphių orakulas užreiškia: — Amerikos delegatai kaip buvo taip ir pasiliko principie republikonais," vienok tas jiems netrukde — "i karaliaus klausimą žiurėjo pasyviškai." Puikių republikonai ir tvirti principai! Jiems vis vien ar Lietuvą valdys vokiškių principas, ar bus žmonių valdžia! Tas nesvarbu... Svarbiausiu štai kas:

"Vokiškių kariumenei pasitraukus, Lietuvai gresia naujas pavojus net iš kelių pusių: bolševikų, lenkų, na ir žydų užsilaikymas neaiškios." Svėnta teisybė! Mūsų diplomatams nemenkas pavojus nuo revoliucijos iš rytų nabagai nepamate, kad gali būti veitus glaudimasis prie Berlino, nes ten ir kyla revoliucijos liepsna, kuri nieko gero nelemia "republikonams." Jieskantems išganymo monarchijojė.

Bet toliau. "Valstybės Taryba, visą tai pramatyda-

ma, visais keliais bando organizuoti lietuvišką armiją, bet vokičiai stato nepergalimas kliutis." Blogo, bet kur narsioji, simtatukstaninė Kiimaičio armija, kuri žadėjo bolševikus netik iš Lietuvos, bet ir iš Rusijos išštuoti? Prireikus, pasirodo, kad nėsama. Mūsų tautinių diplomatų organai "Lietuva" ir "Tėvynė" matomai tuščia burbulą putė — išputė didelė — didžiulį nuo Moglevo iki Petrogrado, nuo Petrogrado iki Murmansko, buvo kuom pasidžiaugti — nereikia stebėtis, kad jis turėjo trukti. Bet "republikoniški delegatai nebėja — armija karalius jiems suteiksis." "Jeigu karalius jau būtų ant sosto, armijos klausimas savaimi išrištų: juk karalius nebus be lietuviškos gvardijos." Gal, na, o jei jis vokiškių gvardiją pasilaikyti? Karaliai visuomet mėgsta svetimtaučius samdyti savo sosto palaikymui.

Ir taip Amerikos Lietuvių Tarybos delegatų sekretorius didesnę savo pranešimo dalį pasvenčia išaiškinimui kodėl Lietuvai karalius esąs reikalingas, prieš nę poras žodžių nepasako. "Karaliui esant sutvirtėtu stipri valdžia, pasibaigtų revizijos" ir tt.

Neranda amerikiečių delegatai nieko nę prieš Erzbergerio pasiulytą kandidata, kunigaikštį Urachą, kuris esąs stipraus ukiško prokto, geras katalikas ir socialistų mylimas. Idomu užreiškimas "reiškia socijalistai myli gerus katalikus ir jei jie kovoją prieš mūsų katalikus, tai tik delto, kad jie nėra gerai." Nuo kada socialistai pamylėjo karalius? Ar tik jau neperdaug mūsų delegatų užsivėta? Jame esą ir Mindaugio kraujo jo ir "dabar jis yra vokiškių armijos generolas." Pirmiau buvo rašyta, jogei jis turi tik lieutenanto laipsnį. Svarbu, "prusų pažvalgų neturįs" ir "vokičiai aneksionistai darą visą, kad tik neišleisti kunigaikščio Urach'o iš kariuomenės ir neuzleisti ant Lietuvos sosto." Tarsi pasauliis nežino faktų ir negali permatyti jų siekius. Erzbergerio išstatytam kandidatui priešingi aneksionistai! Europos diplomatai turbūt patys nežino su kuom reikalą turi, ir bando kitus mulkinti. Štai ką praneša apie tą patį Erzbergerį, mūsų diplomatų patikėtą sandarbininką anglų spauda:

"Dr. Mathias Erzbergeris priklauso tai pačiai senai klikai, kuri vedė pralaimėjimo propagandą Italijoje ir Francijojė... Didis propagandistas, kuris su Von Jagow, buvusiu vokiškių užsienių reikalų ministriu išmokėjo pinigūs Italijoje ir Francijoje papirkti laikraščius ir vadus politikoje." Ar ne tą patį darbą Erzbergeris varo Lietuvoje ir delto turbūt mūsų "diplomatai" mėgsta su juo tartis ir jo išstatytus kandidatus i karalius priimti. Tas pats Erzbergeris turėjo reikalus su Egipto khedyvu Abbas Hilmi, kuriam vokiškių valdžia išmokėjo 5,000,000 markių. Dr. Erzbergeris patikrino, ar jie buvo visi išleisti propagan-

dai ir visus pakvitavojo. Milijonas tų pingų teko žinomam propagandistui, kurį sušaudė francuzai už išdavimą tėvynės, Bolo Paša. Erzbergerio sumanyje taip gi papirkti Paryžiaus "Journal." Ir šitokio asmens nurodytas kandidatas "prusiškių pažvalgų visai neturisi..." Ar žino mūsų diplomatai, ką jie gali užsitraukti ant savęs veikdami išvien ir klausdami patarimų Erzbergerio?

Pagirimų citatų "busiamam karaliui" Amerikos Lietuvių Tarybos delegatai nesigaili — prieš gi nę burti. "Karaliaus dvaro kalba bus lietuviška. Jis jau dabar mokąs lietuviškai "Tėvumų." "Karaliaus vaikai turės būti auklėjami lietuviškose mokyklose." Ar ne teisingiau būtų vaikų vaikų, nes jo vaikai, kurių esama i tuziną, bene bus perėję mokyklos amžį. "Geras katalikas," vienok "turi būti pakantus visoms Lietuvos tikybooms!"

Bet Amerikos Lietuvių Tarybos delegatai nekvali — jie žino Amerikos lietuvių nuomones, todel rašo, kad jie nežiurint tu delegatų gerbybių "i karaliaus klausimą žiurėjo pasyviškai"! Nors toliau, "Europos lietuviai," be išėmimų?! "atsižvelgdami i realę politiką eis keliu, kuriuo jie pradėjo eiti," na, o Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai, žinoma nieko prieš tam neturi — "valdytomsi forma palieka Lietuvos gyventojams risti." Lietuvos gyventojai gi Yčas, Gabrys, Karevičius ir ko.

Pamena delegatai, jogei Karevičiaus politika iššaukė nemaža nepasiganėdinimo čiā Amerikoje ir yra reikalas ji pateisinti, o tokiems diplomatams tas nesunku padaryti, suvertė bėdą ant korespondentų ir viskas: "korespondentai netikroje šviesoje jo kalbą nušvieta," bet nē Karevičius nē kiti pirmiau to nepastebėjo!

Ir taip po priedanga savo "republikoniškų principų" Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai su Europos lietuvių "diplomatais" varo propagandą už Erzbergerio persamą monarchiją, už susivienijimą Lietuvos dinastijos ryšiais su Vokietija, už kunigaikščio Urach kandidaturą i karalius. Darbas eina pasekmingai — "monarchistų Lietuvoje pilna." Padrasinti tuomi žada veikti daugiau, "Politikos dirvoje rengiamės prie daugelio svarbių žygių," žinoma drauge su ta pačia Europos "diplomatų" klika.

Tokiai tai politikai eina Amerikos lietuvių sudėtos aukos. Išsivežė iš Tautos Fondo 15 tukstančių dolerių, iš kurių buvo skiriama \$10,000 šėlpimui, o penki tukstanciai politikai, bet šėlpimas esą negalimas, todel \$10,000 bus išleista politikai. Bet to juk nē "karunaciškai" nepakaktų, todel prašo amerikiečių sudėti bent \$200,000, o daugiau su Erzbergerio pagalba "pagaminti apsiemę Lietuvą" apie milijoną frankų.

Kaip gaila! Šių dienų atsitikimai suardys visus mu-

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Kampelis

Daugelis mūsų žmonių vis dar negali suprasti kodėl mūsų tautai šioj valandoje yra svarbu ir būtina reikalinga spiesti savo turtus i kruvą, investinti atliekamus skatikus i lietuvių pirklybos ir pramonės istaigas, — organizuoti mūsų tautos ekonomini gyvenimą.

Tiktai prisižiurėkime kokiam padėjime randasi šian dien lietuviai. Lietuva kur gyvena branduoilis suardytos, — yra pilnai suardyta. Kaimiečiai, lygšiol palaikanti mūsų tautą, vokiškių išnaudoti, apiplėšti, — liko be turtiais. Gi mūsų miestuose buvoja pasislėpę turtingi svetimtaučiai — vokičiai, žydai, lenkai, — laukdami valandos, kad vėl sugrįžtų ramus laikai, kuomet bus galima paleist apyvarton savo turtus Lietuvoje ir tokiu butu traukt uždarbius iš mūsų krašto savo naudai. Butų gerai, jei svetimtaučių uždarbiai liktusi Lietuvoje, ir jei su jų pagalba susidarytų mūsų krašte pramonė. Tuomet visiems būtų naudinga, nes Lietuvoje galėtų rast sau darbą tukstanciai lietuvių ir reikalo nebutų keliauti už marių-jurių del uždarbiavimo. Bet svetimtaučiai neturi nieko bendro su Lietuva ir josios žmonėmis. Jiems rupi tik jų asmeniniai reikalai, — ir pragai pasitai, — kan jie visuomet išvežs svetur sukrautus Lietuvoje turtus, paliekant lietuvius varge ir skurde vergauti svetimiems.

Ir čia, Amerikoje, negeriau. Lietuvis čia — tai tik tiktai samdininkas, dirbantis turčiams-kitataučiams. Turtingesnių, savystovių biznierių pas mus beveik ir nėra, gi be jų, juk kiekvienas su prabus, neturi lietuviai nei paramos ginime savo tautos reikalų, prieš svetimtimųjų užpuolimus.

Mums reikia butinai padėt visas pastangas, kad sutvarkyti suirusį mūsų tautos gyvenimą — Lietuvą atstatyti. Gi po tam mums reikia butinai susiorganizuoti, — tai yra isisteigti savo perkylą — pramonę kaip Lietuvos, taip ir čia Amerikoje. Tam viskam turime turėti bankinė paramą, — nes tik su bankų parama yra atliekami tos rusies darbai... Už tad dabar organizuojasi toš tad dabar bankinė istaiga — LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ.

Broliai ir Seseris, — aiškiai supraskime, kad LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ, tai mūsų visu gyvasai reikalas. Sukraukime LIETUVOS ATSTA-

sų "diplomatų" plenus, visu keturių metų darbai nueis niekais, liks vien atsiminimai iš geresnių laikų landymo po junkerių kancelerijas ir saldžių sapnų apie pelningus ir garbingus urėdus. Diplomatu ramščiai erzbergeriai ir princai subyrėjo i dulkes, kaip subyrėjo visa caro klika su Protopopovais.

Ar nelaikas mūsų "diplomatams" savo kailį mainyti?

TYMO BENDROVĖS BANK milijoną dolerių, tai su juo milžiniškus darbus atkimsime lietuvių tautos ekonomijoje, — augstai pakelsime, patobulinsime mūsų tautos gerbuvi! Ir kas svarbiausia, — nereikia tame mums save aukauti. Nes pinigais idėtas i LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ, juk gerai uždarbiaus ir tokiu budu padarytas pelnas eis i kišeniis šerininkų lietuvių, o ne pas svetimtaučius. Lietuvos vyrai ir moteris — dėkitės prie LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS!

IŠ LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS LENKTYNIŲ.

Lenktynės už prirašinėjamą L. A. B-vei naujų narių, darba, geriau sakant, už sudarymą Bendrovei iki Naujų Metų, \$40,000 ekstra kapitalo, — ne juokais jau prasiidėjo. — Ofensyvas eina visa linija, kaip matyti iš igaliotinių pranešimų. — Kai kur jau padaryta smarkus atakus, atsiekta didelius laimėjimus. Pavyzdin ponas Albinas S. Trečiokas iš Newark, N. J., nors ir truputi susivėlavo su prisidėjimu prie lenktynių tačiau vienu užsimojimu viską pataise, ir pardavė newarkiečiams i keles dienas 120 šėrų, gi kiti tiek prizadėjimų igijo! Valio — Trečiokas! Valio — Newarkiečiai! Tiktai Bendrovės štabui dabar bėda: reikia atlyginti už tokius žygius kokiū nors garbės ženklų, gi ant nelaimės Kaizeris visus medalius jau prisisavinė.

Matytis, Waterbury, Conn. pavydi Newarkui garbės, — ir p. A. P. Osteika, to miesto igaliotinis, po vienai dienai darbo prisiuntė i Bendrovės centrą 50 šėrų ir prizadėjo, tuoj daugiau prisiusti — žut ar but, kad ir visą Waterbury prisiėtų visą kojomis pastatyti bejieškant naujų šerininkų. Turbut Osteika tikrai jau pasiryžo laimēt lenktynes!

Ofensyvas dar geriau sektusi, jei ne ta nelaboji "Flu." Lyg vokiškių troškiantį gaimai, ji visą kraštą laiko baimėje ir nusiminime. Bet lenktyniuotojai, — ne nusiminkit, "Flu" tuoj turės nusileisti prieš šaltą orą, — paliekant gerą dirvą jūsu veikimui. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS igaliotiniai, tie kuriems nelaboji "Flu" gadina darbą, ruoškitės prie toj smarkesnio veikimo, kad galėtumėte pavyti lenktynese ankščiau pradėjusius.

Ar kas neaišku Tau, mjeilas skaitytejau, apie LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ? Jei taip — reikalauk paaiškinimų iš

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ (Lithuanian Development Corporation), 320 Fifth ave., New York City.

Francijoj dabar dirba virš 150,000 chiniečių, nekuri ant karės lauko.



PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir seseris: —

Čionai po medžių mes turime vietą kur pasikalbėti apie mūsų bėgančius reikalus, todeį nepraleiskite progos ir pajudinkime kiekvieną klausymą, kuris ateina mumis į galvą. Žmogaus smegenis toki navatni, taip įvairus, kad niekad negali atsistebėti ir dabar šiuose laikuose, ypatingai verta mumis dairytis ir stebėtis iš šios pasaulės. Dabartiniai laikai gyventi yra už vis brangesni, negu kada kitais svieto, mes galime tiek pamatyti per mėnesį kaip kituose laikuose per dešimtį metų mes to nematyume. Kas dabar miega tamsybės miegu, kiekvienas reikia pribaladoti, prikelti, kad pabustų ir pats tėtųjų į pasaulės reikalus, nes už penkiu už dešimtį metų jau tokis, kuris dabar miega bus daug sunkiau prikelti. Po šturmu, po karių užeis naujas gyvenimas, gyvenimas tykus ir nieko neinteresuojantis, kiekvienas tokiam laike labiau kreipėsi į savo aplinkybės ir jose prapuoia, o atyda ant pasaulinio veikimo visiškai nekreipia. Todel dabar yra svarbu kiekvieną pabudinti ir jo protą prijunkyti, kad žiurėtų į pasaulio veikimą.

Kaip aš šiandien eju po medžių, man į galvą atėjo priežodis: "Nesidžiauk raides ir nenusimink pametęs." Tai yra senas priežodys, bet daug senų daiktų yra nemirštančių, gerų daiktų ir norint nenorint kartais nuo karto žmogui prisimena. Aną dieną aš išgirdau labai didelį lermą, kuris buvo neteisingas gandas, kad karas pasibaigė. Daugybė žmonių parėkavo, pažaidė, kiti ir dabbus palikė darė raritus. Bet kad gandas buvo neteisingas, tai ant rytojaus nevienas sau pamislino: "Koks tai silpnas yra žmogaus sudėjimas, ir kaip greitai gali apsigauti." Jeigu karas tikrai sustos ir tada mes dar neturėsime ko taip dideliai šokinėti, nes kogi šokinėti sau didelę prapultį padarius: daug žmonių pražudžius, daug turtų išseikvojus, mes netik neturime džiaugtis, bet dar gailėtis, kad tokia baisi nelaimė pasaulė aplankė.

Bet ko mes geresnio galime tikėtis nuo mus pačių. Per keturis metus pas mus smegenis negalėjo pasididinti ant tiek, kad mes savo ne-

laimę permatytume ir ant jos žiurėtume dar gerai nepasilinksmintume. O mes žemės žmonės prieš keturis metus buvome toki tobuli, kad ant žemės peklą surengėme.

Mano nuomoneje, stovi tas klausymas taip: kad linksminėtis ir gerėtis gali žmonės tiktai gerą daiktą nuveikę, bet sugriovę miestus, išžudę žmones, labai linksminėtis nėra iš ko.

Linksmybė, pasigerėjimas žmogui tuojaus duoda pradžia puikybe. Puikybe nuveda žmogų tikrai į prapuitį. Kaizeris buvo geras ukininkas savo šalies, bet puikybe jį nuolat gundė būti didesniu, galingesniu, dirkuoti daugiau, valdyti smarkiau ir ta jo puikybe be abejonės atnešė jam didelį prasižengimą dabar. Puikybe Rusijos caro ir jo puikybe pakvatusių ministerių padarė patį carą kankiniu ant paties galo. Puikybe gema netik pas karalius arba valdonus, bet jos pilna visoje pasaulėje. Kas daro kankinius iš savo aukų, tie patys gali kankiniais palikti kita dieną.

Šiandien mes galime labai pasidžiaugti iš kito nelaimės, bet ryt galime būti patys nelaimėje. Taip rodo mokslas Demokratijos. Mat niekas nėra toks galingas, kad neliktų negalingu. Iš to mumis verta neapsakomą pasimokimą paimti. Gaila, kad žmonija turi tiek kraujo išlieti ir tiek vargų nukęsti, kad apveikti puikybės tyronus ir goduolius, bet gaila, kad apveikėjai užsikrečia taja pačia liga puikybės, kuri jaikai begant pagaidžia gyvasčių.

Žmonės, kurie užėmė valdžią Rusijoje, vadinamieji bolševikai, sovietininkai ir kitoki, bet ištiesu jie yra žmonės. Vardas jų neperdaro į kitokius kaip tik žmonės buvo ir yra. Gabiu žydišku budu jiems pasisekė nutverti ir jų rankas muškietos, parakas ir lobiai Rusijos žmonių, jie patys pastojo usurpatoriais. Delto usurpatoriais, kad Rusija nenutarė jiems vietas pavesti ir teises išduoti visai Rusijai kokias jie nori, jie neleido žmonėms Rusijos susirinkti ir pasakyti kokios valdžios ir kokių teisių jie nori. Priversti su muškietai ir išgasdinti su krauju žmonės laukia ką laikas pasakys.

Rusija pilna vargšų žmonių, labai maža dalis yra turčių, leidžiant jiems balsuoti

turčiai niekad negali pavergti vargšų, nes anų yra daugiau. Neleidžiant jiems balsuoti ir savo tvarką padaryti, privertėjai yra apimti puikybe, kuri netrukus jiems patiem pažeminimą atneš.

Pažeminimą gal ir kartuves, nes tie, kurių jie tėvus, brolius arba vaikus išžudė, už tai, kad nepanorėjo jiems tarnauti be abejonės gavę progą atkeršys jiems. Kad tas laikas ateis ir jis netoli, tai mes turime gerą progą žiurėti ir pamatyti ir sau pamokimą paimti.

Mes, mieli broliai ir seseris, kurie sueiname čionai po medžių tėmyme iki tuos svieto reikalus ir apmastykime iš ko turime linksminėtis, o iš ko ne. Viskas pasaulyje po biskį gerai, bet kas per daug tai viskas blogai. Kad viską numeruoti kaip reikia, nutaikinti i miarą, mes turime vienpusystę pamesti ir nutraukti nuo savęs retėžius, kurie mus i vienpusystę traukia.

Mūsų gyvenimas greitai dabar artinasi prie tikro parodymo vaisių mūsų mislių, mūsų darbų, ateina iki to, kad pagal mūsų išmintį mes rasime vaisius savo gyvenime. Netaip kaip iki šioliai mes svajojame, už mus veikė kiti. Dabar gema laikai, kad iš savo vaisių darbu turėsim gyventi ir nusigosti nebus ant ko, tai turime imtis su visoms pajiegoms i gyvenimą tikrą. Todel pabuskime, apsižiurėkime, ar žinome gerai. Už savo tamsybę negalėsime nusigosti ne ant caro, ne ant kitų žmonių, nes caro nėra, o kiti visi duoda mumis liuosą kelią eiti kur nori. Mes patys turime pradėti jausti visoki gyvenimą, kad pastoti sumaniais ukėsais negalime buti tik vienusiški, bet atjausti visokių žmonių gyvenimą ir kartu gyvenimą savo. Tas duos mumis gerą progą sumanyti ir sutaisyti geras tiesas, pagal kurias galėtume lengvai gyventi ir niekad negriauti, nesidžiaugti iš kitų nelaimių, bet linksminėtis iš mūsų tvieriančių darbų.

Japonai išrado mažytį pečiuką, kurį galima nešiotis kišeniuje. Pečiukas yra mažytė metalinė skrynia, kurioje randasi tam tikrai sutaisytas kuras, lyg ir cigaras. Šis kuras dega bedumų per tris valandas. Šie pečiukai yra labai populiarūs Japonijoje.

DARBININKŲ ŽINIOS

Cleveland, Ohio, truksta 12,000 vyrų del karės darbų.

Spaigėnų rinkėjai Massachusetts valstijoje uždirba i \$15 i dieną.

Boston, Mass., vežimninkų unija gavo pakėlimą mokesties \$3 ant savaitės.

Angliakasiai iš Pennsilvanijos kietųjų anglių kasyklų bus vartojami prie atidarymo Lenso apielinkės anglių kasyklų (Francijoje).

Cleveland, Ohio, policistai prašo 8 val. darbo dienos.

Vienas darbininkas South Chicago laivų statymo įstaigoje, uždirbo \$64 i astuonias val. 6 d. spalio.

Portland, Oregon, bus pastatyta 2,000 namų darbininkams.

Moteris vyrų išėjusių i karę dabar yra priimamos dirbti Kansas City pašte.

Duluth, Minn. bus pastatyta keturios didelės plieno dirbtuvės, kurios lėšuos \$15,000,000.

Keturi angliakasiai tapo išrinkti i valdininkus Glamorganshire, Anglijoje.

Anglijos visi privatiški darbo sujieškėjimo biurai tapo uždaryti nuo pradžios karės.

Anglijos laivų budavojimo įstaigoje daugiau negu trečdalis darbininkų užsiima vien taisyimu senų laivų, o kiti, beveik du trečdaliai sta to naujus laivus.

Susiorganizavę merginos "veiteriai" restauracijos, bando išgauti 8 val. darbo dieną, 1 dieną savaitę liuosą ir bent \$60. ant mėnesio mokesties.

Metallų darbininkai Winnipeg, Kanadoje, uždirba nuo \$30 iki \$40 ant savaitės.

New Yorko miesto ištyrinėjimo komisija atrado, kad pragyvenimo kainos tame mieste i 4 metus pakilo ant 53 nuosimčių; reiskia, kad ką galima buvo nupirkti už 1 dol. 4 metai atgal, dabar lėšuoja suvirš \$1.50.

Anglijos inžinieriški ir laivų budavojimo amatai nori gauti dubeltavas mokestis kaip prieš karę.

Moteris klerkai miestuose Winnipeg ir Bonifice, Kanadoje, susiorganizavo ir dabar gauna mažiausia \$12 ant savaitės.

Wisconsin valstijos industrjalė komisija pareikalaus nuo valstijos legislaturros įvairių permainų įstatymuose kaslink moterų darbo dirbtuvėse ir kitur.

Augusta, Ga. siuvėjų unija padarė sutartį su darbdaviais, kuri suteikia siuvėjams geresnes darbo sąlygas ir didesnę mokestį.

LIETUVIAI AMERIKOJ

CLEVELAND, OHIO.

Siautusi influenzos epidemija Naujojoje Anglijoje ir kitose rytinėse vaistijose jau sumažėjo, bet vidurinėse (centralėse) valstijose dar nei kiek nemažėja tos epidemijos siautimas. Štai Clevelande tik spalio 30 dieną 513 susirgo. Iki spalio 30 viso susirgusių yra 22,577. Mirė 791. Toli gražu, tai nėra pilnai užregistruoti, juk visi susirgimai ir mirimai — jų dar turėtų but kur kas daugiau.

Iš priezasties ligos, bažnyčios, šokiai, teatrai ir kru-tami paveiksiai yra jau 3 savaitės visai uždaryta. Salunai ir šiaip krautuvės atdaros tik iki 6 tai valandai vakaro. Tame įvairių įstaugų uždaryme pastebime vieną ypatingą dalyką: sulyg sveikatos departamento priesakymo, bažnyčios visai negalima atidaryti, na, o salunai dienos laike yra dar atidaryta. Išėina, kad bažnyčios yra kur kas pavojingesnės žmonių sveikatai negu salunai.

"Varpo" choras, pradėdant spalio mėnesiu, buvo nusprendęs rengti kas mėnuo maž-daug perstatymus įžymnesnių scenos veikalų. Bet tas sumanymas nors buvo pradėtas vykinti, bet susitrukdė. Surengus spalio 6 d. perstatymą, kitas buvo rengiamas perstatymas lapkričio 24 d. Bet ligų delei nei teatro mokintis, nei dainų praktikų chorui laikyti nėra galima — uždrausta. Tad tas turės buti atidėta iki epidemija ligos ateidė.

Antra priezastis susitruk dymo parengimui, tai netekimas užimtos svetainės. Germania Vorwaerts Turnverein svetainė buvo paimta net penkiems parengimams. Gi dabar svetainė atsakyta ir sutartį, kontraktai sugražinta. Dalykas tame: šale svetainės esanti didelė Richmond Bros. Co. rubsiuvių dirbtuvė tapo pavesta valdžiai įsteigti liginę sužeistiemis kareiviams gydyti. Tad ir svetainė tam pačiam tikslui paimta valdžios. Ši svetainė buvo viena iš geriausių svetainių ir buvo arti lietuviais apgyventos miesto dalies. Kita svetainė parankioj vietoj gauti nėra lengva. Tad dabar tik perėjus epidemijai ir nusisamdžius vėl kita atsakančią svetainę, varpčiai vėl imsis darbuotis.

Lietuvių svetainės bendrovė nors yra sutverta, šeruos pardavojai, ir jų pardu-vė už kelis tukstančius, vietoj svetainę statyti, nusipirko kelias stabas su lotais, o apie svetainės statymą nei nesigirdi nieko. Kam ten, anot tos bendrovės narių, statyti svetainę, nes ir stubos randą neša... Dabar jau ir su šerų pardavinėjimu irgi aprimo.

Kadangi vietos kolonijoje yra arti 50 įvairių draugijų ir kuopų, tad vien už susirinkimus ir parengtus vakarus išmoka apie 100—150 do-

lerių kas savaitę svetimtaučiam, svetainių savininkam. Turint savo svetainę, tie pinigai liktų lietuvių rankose ir galėtų eiti svetainės užlaikymui ir jos pastatymo išlaidų atmokėjimui. Be to, East Side, miesto dalyje nėra geros svetainės, tad ir svetimtaučių toj svetainėje visuomet butų naudojama. Tad ne tik svetainės statymo išlaidos po neilgo laiko pasidengt galėtų, bet dar peino permatoma kad butų.

Svetainės Bendrovei nesirupinant svetainės statymu, dabar nėsant šioj miesto dalyj geros svetainės eina privatiniai asmenis rupintis svetainės statymo.

Lapkričio mėnesio pradžioje, pasikalbėjime keliolikos vietos asmenų bei pritariant keletai veikėjų, sumanyta sudaryti korporaciją ir tuoj imtis rupintis svetainės statymu. Korporacijos šėras galėtų buti apie 500 doleriu. Tad apie 50 narių sudėję po 500 dol. lengvai gali svetainės statymo darbą pradėti. Jeigu šėras butų pigesnis, tad didesnio narių skaičiaus Korporacijon reiktų pritraukti. Bet sudėjus apie 20 ar 25 tukstančius doleriu lengvai galima darbą pradėti ir trukstant pinigų jau paskolą nesunku but gauti darbo uždėimui. Šėrai butų nors nepigus, bet nedidelis žmonių skaičius kadir su didesne suma rengiamas perstatymas lapkričio 24 d. Bet ligų delei nei teatro mokintis, nei dainų praktikų chorui laikyti nėra galima — uždrausta. Tad tas turės buti atidėta iki epidemija ligos ateidė.

Antra priezastis susitruk dymo parengimui, tai netekimas užimtos svetainės. Germania Vorwaerts Turnverein svetainė buvo paimta net penkiems parengimams. Gi dabar svetainė atsakyta ir sutartį, kontraktai sugražinta. Dalykas tame: šale svetainės esanti didelė Richmond Bros. Co. rubsiuvių dirbtuvė tapo pavesta valdžiai įsteigti liginę sužeistiemis kareiviams gydyti. Tad ir svetainė tam pačiam tikslui paimta valdžios. Ši svetainė buvo viena iš geriausių svetainių ir buvo arti lietuviais apgyventos miesto dalies. Kita svetainė parankioj vietoj gauti nėra lengva. Tad dabar tik perėjus epidemijai ir nusisamdžius vėl kita atsakančią svetainę, varpčiai vėl imsis darbuotis.

Laukti ir laiką leisti nėra ko. Iš senosios "Lietuvių saiegs bendrovės" nėra ko jau laukti. Tesidžiaugia ji sau tik namus nusipirkus, ir temano, kad jau tuo didelį darbą atliko. Svetainę galima pastatyti ir be tos senosios bendrovės, kurios daug gumą kun. Halaburdos šalininkų ir tos bendrovės veikme jie apmirė. Tad prie darbo, kaip tautininkų, taip ir socialistų veikėjai!

Svetainė Clevelando lietuviams sava turėti yra degantis reikalas. Gi jos statymu šiandien niekas nesisrupina.

"Amerikos Lietuvio" 44 numeryje, vienas korespondentas aprašydamas Lietuvių Tautinio "Varpo" choro šeimynišką vakarėlį padarė klaidą: jo rašoma, kad i tą vakarėlį buvo atsilankę 18 asmenų; turėjo buti ne 18, o apie 80 asmenų buvo atsilankę i minėtą šeimynišką vakarėlį. Tad šiuo ir pataisau tą apskaitymą asmenų klaidą ano korespondento.

A. Clevelandietis.
Pasaulio turtingiausia geležies kasykla randasi Laplandijoje, Rusijoje.

KEARNEY ir HARRISON, N. J.

Šiuose miestuose veikimas taip kaip ir apmirė, bet prasiunkus naujai ligai, vėl tikimasi kad pasirodys platus veikimas. Pastaruoju laiku buvo didžiausia agitacija varoma tarpe lietuvių, kaslink ketvirtosios laisvės paskolos, ir kaip girdėti, tai yra geros pasekmės.

Dabartės, tai vietos lietuviams stovi priešais akis didžiausias darbas, tai Lietuvos gelbėjimas. Mes varėm didelę agitaciją del Suvienytų Vaistijų ketvirtosios laisvės paskolos, dabar nenustokim, bet įsisiubavę trenkime visomis sielomis gelbėti Lietuvą. Jeigu Lietuvos Laisvės-Neprigulmybės varpas pradėjo gauti, tai broliai ir seseris, neduokim jam nustoti, neduokim nutilti bet kad jo skambantis balsas pasiektų plačią pasaulį, ir persikeltų i Lietuvą! Jeigu mūsų veikėjai paskelbė Philadelphiaj Lietuvos neprigulmybę, tai dabar ir skelbikime po visus kraštus lietuvių kolonijose. Užsidedim tam tikras mokestis del Lietuvos politikiškų reikalų.

Čionai ant vietos yra Lietuvos Neprigulmybės Fondo 13 skyrius, tai mūsų politikiškoji įstaiga, kuri rupinasi sušelpiti Lietuvą Politikiškuose reikaluose. Tegul nelieka šiuose miesteliuose, Kearney ir Harrisone to lietuvių, kuris nemokėtų tam tikrą mokestį Lietuvos reikalams. Tegul ateina ir prisirašo, i LNF. 13 skyrių, ir užsideda tam tikrą mokestį kokią išgali, nes tas neilgai gal tėsis.

Lietuvos Neprigulmybės Fondo 13 skyriaus mėnesinis susirinkimas atsibus ketverge, lapkričio 14 d., 1918 m., 8 valandą vakare, L. Hantmano svetainėje, 756 Harrison ave., N. J.

Visi kviečiami atsilankyti, prisirašyti, prisirašusieji mėnesines mokestis užsimokėti, nes dabar kiekvieno lietuvių pareiga. Štai, lietuvi, tave šaukia Lietuvos laisvės varpas.

LNF. 13 skyriaus Rašt., J. V. Baltrukonis.

WATERBURY, CONN.

Ligos tebesiaučia ir daugelis miršta. Lietuvių arti šimtas yra išmirusių per mėnesį laiku Waterburyje. Buvo sumažėjusi ta liga ir buvo tarta atidaryti visas ištaigas ant 24 d. spalio, bet vėliaus pradėjo daugiau sirgti ir tapo uždarytos visos įstaigos, ant tolesnio laiko. Nevalia draugijoms susirinkimų daryti, mokyklos taipgi uždarytos, teatrai irgi, nėra kur nusiraminti žmonėms, o ypač jaunuomenė.

Smuklės nevisai uždarytos, galima gauti nusipirkti svaigalų iki valiai ir išėjus už durų gerti, bet nevalia smuklėje stovėti ir gerti.

Taigi, dabar žmoneliai, kaip klausais kur ant gatvės, ir dailiai užtraukia kokią linksmą dainą, delto link sma, kad dar gauna iki valios dektinės ir rudžio.

J. T.

GARDNER, MASS.

Šis bet tas iš mūsų miestelio. Gaila, kad labai retai lietuviškuose laikraščiuose tenka matyti nors šiek tiek žinutė iš šio miestelio. Labai gerai supranta kam ant tokio išsireiškimo atsakyti: — Miegiate po kepure, lyg kad letargos miego vergai, nieko neveikiate, per tai ir neturite su kitoms lietuvių kolonijoms kokias nors žinutes pasidalinti. Teisybę išreikiate, gryna tiesa. Pas mus šiuo tarpu, kaip tik ir viešpatuoja letargos miegas, regis, kad visai ir nepasistengia jaunuomenė iš jo prisikelti.

Tečiau mūsų miestelis randasi neperdidelis ir labai smagus gyventi. Spėjama, kad lietuvių šiame miestelyje yra apie 600 apsigyvenę. Iš kurių nemažai randasi ir jaunuolių. Nors dailiosios lyties yra stoka, tečiau vaikūnų randasi nemažas būrelis.

Cionai daugiausia užsiima išdirbyste krėslų. Žinoma, nors ir kitų išdirbysčių prisideda, bet tos visai mažytės. Šis miestelis ne tik yra pagarsėjęs, bet ir jis pats savinasi varda kaip daugiausia krėslų išdirbėjas visam pasaulyje. Taigi altingos cionai nevisai mažos ir iš kitur atvykusiame darbe galima lengvai gauti.

Spanish Influenza.

Taip vadinama liga kaip visur taip ir pas mus dar besiaučia. Nors šiuo tarpu aprimo ir skaičius visai sumažėjo ir žmonės jau taip nebesibauginą, tečiau vis dar lyg šiol (lapkričio 7 d.) atsirado po vieną naujai apsergančių. Iš viso mūsų miestelyje persirgo 2,500 žmonių, iš kurių mirė ta liga 107 žmonės. Iš mūsų miestelio nuo tos ligos išsicepino 500 žmonių, iš kurių buvo reportuota tik vienas tesirgo ir tai labai lengvai. Persitikrina, kad čiepinimas su naujai išrasketom gyduolėm atneša labai didelę naudą, o tas buvo atliekama visai už dyka. Partartina, kad lietuviai nesibauginą to, kas eina ant naudos.

Iš lietuvių pasimirė penki: vaikas, moteris ir trys vedę vyrai, kurie savo žmonas paliko su mažais vaikūčiais dideliame nuluidime ir varge. Viešos mokyklos ir viešos pasilinksminimui vietos išbuvo uždarytos keturias savaites laiko, spalio 28 d. tapo ir vėl viskas atdaryta. Neišpasakytas buvo žmonių džiaugsmas, o daugumas išalkusių krutančių paveiklų grūdosi teatran nesibijojo nei ligos.

5 d. lapkričio čia atsitiko didėi nelaimė. Petro Vėjalio automobilius visiškai sudegė ir šešios ypatos, kurios jame važiuavo buvo sužeistos, vienas, 10 metų vaikučias Juozas Genis, turėjo kaukolę sutruškintą. Automobilius susidaužė į tvorą, paskui užsidegė. Sužeistieji yra, Petras Vėjašis ir jo moteris Paulina; Vaclav Genis, jo moteris Celija ir au vaikai, Petras ir Juozas.

P. Aukštikalnis.

GREENBURG, PA.

Mūsų miestas stovi 30 mylių nuo Pittsburgo, ant New Yorko gelžkelio. Miestas daugiausia užgyventas žydais, italais ir chorvatais. Lietuvių yra tik 5 šeimos ir 3 pavieniai. Tos visos šeimos yra linkę prie socializmo ir skaitosi visi laisvais, bet nė vieno nėra tikrai apšvietusio. Jei kas skaito tautiškus laikraščius, tai tam prisieina pas lenkus gyventi — lietuviai nedasiliečia.

Pas mus ispaniška influenza baisiai siaučia. Jau daugelis žmonių mirė.

G. K.

LONDONAS, ANGLIJOJE.

Keios savaitės atgal, lietuvių bažnyčia puikiai tapo papuošta. Viduri Bažnyčios išteptas įvairiomis kvietimams, matosi ir keletas lietuviškų parašų. Šalyje po kairės, pas kryžių „Dievas nu mylėjo pasaulį.“ Po dešine, pas šv. Kazimiero paveiklą, „Sv. Kazimieras,“ ir tt. Šalyje altoriaus, joja ant žirgo Selveris lietuvis šarvuose apsitaisęs ir po dešinės. Tas viskas daro labai didelį įspūdį. Šitas bažnyčios papuošimas įvyko per rūpinę mūsų gerbiamo vietinio klebono, K. Matulaičio.

Sekmadienį, 6 d. spalio lietuvių turėjo savo pasilinksminimą, arba kaip pas mus paprastai sakoma, balių. Žmonių prisirinko, kaip dabartiniams laike gana daug. Įžanga vyram buvo po vieną šilimą ir 6 penus, o moterims tik po 1 šil. Pradžia balius buvo 6 val. vakare. Ant balius matėsi keli raudonomis drapanomis apsitaisę ir tam juokingas barzdas prisidėję, toki prijuokino publiką nemažai. Toliau buvo sakoma eilės ir deklamacijos, tečiau del betvarkės ir ne tyliai užsilakančios publikos mažai kas jas galėjo suprasti.

Mūsų gerbiamas klebonas K. Matulaitis buvo jau pradėjęs pasakoti apie dabartinį padėjimą Lietuvos, tečiau irgi negalėjo, ir buvo priverstas tą viską atlikti ant sekancio sekmdienio.

Muzika buvo ne per koki, ir šokiuose, rodos neperdaugiausia buvo ukvatninku. Šiaip daugiausia, praleido laiką su įvairiais žaislais. Svaigančių gerimų irgi buvo, kad ir nedaug, ir taip įvairių užkandžių, tarpe kurių ir kiaušinių, rodos nebrangių buvo, vienas kiaušinis sako kainavęs tik 7 penus (14c).

Pagaliaus mūsų vietinio klebono buvo dalinama dykai paveikslai tiems, kurie prisidėjo su aukomis del papuošimo bažnyčios — o altoriaus paveikslai buvo dalinami kiekvienam.

Sakoma pelnas nuo balius busias skiriamas del bažnyčios naudos.

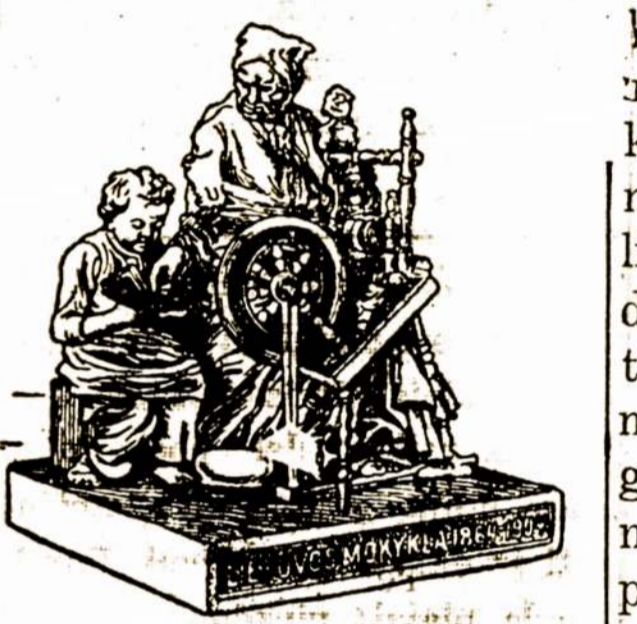
II.

Lietuvių parapijos buvo laikytas susirinkimas, berpiririnko vidutiniškai klubo falėn. Pirmiausia sekretorius perskaitė protokolą nuo praėjusio susirinkimo,

to bertainio įeigu ir išeigu. Ešą dar ir pas kasierius atlikę keletas svarų pinigų, tečiau už bažnyčią skolos yra mokėti apšči, bet, visgi skola metai po metų mažinasi. Toliaus V. Valaitis įnešė užmanymą, kad ant kiek reikia pakelti mūsų klebonui, K. Matulaičiui algos, tečiau klebonas už tai parapijonams padėkavojo ir didesnę algą atsisakė imti. ir kasierius išdavė atskaitą. Jis ešą pragyvesias ir ant toliaus su dabartine alga, kaip iki šiol pragyvenęs. Matomai, velyk klebonui vargiaus gyventi negu imti didesnę algą.

Kiek aš žinau, tai mūsų gerbiamas klebonas visados iš savo algos yra daug daug pinigų ant bažnyčios reikalų paskyręs. Pagalios klebo-

Apie Gyvus Daiktus



— Mama, aš tavę gerbiu, kad tu man papasakoji apie taip reikalingus taiktus ir noriu, kad tu nepalstum toliau.

— Taip, vaiki, tai yra mano priderystė, kiekvienas žmogus turi save suprasti pirmiausia, o paskui kitus dalykus.

Toliaus mes kalbėsime apie kaulus, kurie taipgi mumis verta suprasti. Mat, tai, kad mes kaulų neturėtume, mes neišrodytume toki gražų ir net negalėtume stati vaikščioti, nes neturėtumėm mūsų kunas ant ko pasiremti. Kaip tik gyvunai išsitobulino į svarbesnius ant šios žemės, pas juos turėjo kaulus atsirasti, nes kitaip jie nebūtų pakilę ant geresnio laipsnio. Todėl atėjo iki tam, kad kune pradėjo rasti kietumai, prie kurių tvirtinosi reistas kuno ir atsirado kaulai, kitaip sakant skeletas. Iš karto pas gyvunus gal radosi nevienokiai panašūs kaulai kaip ve pas vėži, kaulai visi stovi iš viršaus, o viduryje tų kaulų randasi kunas, bet kitąjį jau yra pas silkę, kuri turi kaulus viduryje, o kunas jos iš viršaus. Toliaus matoma jau kitaip esant pas varlę, kuri taipgi netoimama nuo žuvies ir turi formą jau šlunkuoto gyvulio, gal jos kojos išaugo iš tų vietų kur žuvis kada turėjo tik akstinus.

Visi gyvunai, kurie turi šavyje kaulus, vadinasi gyvunais su nugarkauliu. O tie visi, kurie neturi šavyje kaulų vadinasi be nugarkaulio, bet vistiek gyvunai.

Tokių, kurie neturi šavyje nugarkaulių galima būtų nemažai parokuoti, bet artčiausia mumis pažystami yra ostrigos, putrezūvis, sliekai, kandys, peteliškės ir kerpės. Gyvunai su nugar-

nas papasakojo apie įvairius pasaulio nuotikius, apie karę ir dabartinį padėjimą Lietuvos, ir kas gali atsitikti po karę su Lietuva, ir tt.

Beje visi klebonui dėkojo rankų plojimu už jo trusą, išpuošimą puikiai viduri bažnyčios įvairiomis kvietimais. Lietuvių tam dalykui sudėjo nemažai aukų. Taip viskas ir užsibaigė.

Lietuvių klubo stovis neperkoks, tečiau klūbą lietuvių stengiasi kaip galint paiaikyti, dabar mėnesinės mokestis jau pakeltos net iki 1 šilingui.

Tarpe kitko ir obuolių ir kitų tam panašių vaisių kainą žymeį pakilo. Dabar už obuolių svarą mokama net daugiau per 2 šilingu (50c.).

Kalnvertis.

kauliais kur kas svarbesni ir mes patį turime nugarkaulius. Mes tyrinėdami žemesnių gyvunų nugarkaulius ir kitus kaulus, gana daug supratimo galime gauti apie mūsų kaulus, nes mes prie kauluotų klesos pri gulime, nes jeigu tyrinėsime, mes rasime labai didelį panašumą visų kauluotų gyvunų neišskiriamt nė paties žmogaus.

Žmogaus kaulus galima prilyginti prie geležinių frėmų namų, ant kurių vėliau uždeda plytas, akmenis ir padaro labai augštus namus, ko negalima būtų gerai padaryti neturint geležinių frėmų. Bet namai tuomi skiriasi, kad jie padaryti po miera visur lygiai, žmogaus kunas sutvertas labai įvairiai, vienas šonas žmogaus daug-ką kartais skiriasi nuo kito šono, viena ranka gali būti daug mažiau trumpesnė, biskį kitaip subudavota, taip pat vienas šonas veido arba viena koja kuom nors skiriasi nuo kitos. Gal deito toks skirtumas yra tarpe muro, kurį inžinierius pagal mierą pastatė ir kuris iš vietos jau daugiau neturi niekur judintis ir žmogaus, kuris, turi krutėti sau maistą ir gyvenimą atrasti, delei to jis turi vieta nuo vietos nuveiti visaip miklintis dirbti nes jam kaip kokiam augalui maistas vien tik iš oro neatsakantys jis turi sau ypatingą maistą atrasti. Delto ir jo rėmai subudavojimo turi būti ypatingi, nepanašūs nė kokiam augalui, bet tinkanti jo gyvenimui.

Prisižiūrėjus gerai kaulams, kaip jie yra gražiai sudėti — suleisti, duodanti ikvaliai vietos delei iankstymosi, kaip drutai jie surašioti saugsgslms ir sutvirtinti prie jų muskuliai, galinti traukyti kaulus į visus šonus, kur tik žmogus pamislina. Joki mandragalvis dar nesumano įtaisytokią ypatingą ir taip drūtą mašiną, kaip kad žmogaus kunas. Kaulai tarnauja netik parėmimui žmogaus kuno, bet jų viduryje gyvena celiai, kurie gimdo raudonasią kraujo celes, reika-

lingas palaikymui kuno gyvybės. Kartais kune kur nors žušta labai daug kraujo raudonųjų celių, o kaulam jie reikia skubinti gimdyti, nuo to ir kaulai nemažai sunyksta ir žmogus pasidaro labai netvirtas, nes kaulai patįs begimdydami raudonas kraujo celes. sumenkska. Nors kaulas yra kietas, vienok jis pareina iš minkštos medegos iš tos pačios medegos, iš kurios ir kremzlės.

Jauno kudikio beveik visi kaulai yra tik kremzlės, ne kieti ir todėl mažas nekad neatjaučia tiek biogumo, jeigu jau tenka pulti arba užsigauti. Kitaip yra su senu žmogumi, kurio kaulai netik kieti, bet ir trapūs ir užgavus tam tikru budu greitai lušta. Kaulai tarnauja mumis ne tik tuom, kad mes galime stati vaikščioti ir dirbti, vartoti mūsų šlunkus, bet ir tuom, kad apsugoja mūsų gyviausius kuno daiktus. Svarbiausias žmogaus kaulas yra nugarkaulis, kuris yra sudėtas iš daugelio kaulų, vienas ant kito ir turintis skylutes, išeinančias į šonus kiekvieno kaulo ir per vidurį eina didelė skylė iš pat smegenų per visą nugarkaulį, eina virvė nervų, kurie yra apsiuhtbi visais šonais tam tikru skyciu, taip, kad ir susikrėsti ar užsigauti lengvai jau negalima.

Visa eilė kaulų, iš kurių nugarkaulis susidėjęs yra taip gražiai subudavotas vienas ant kito surištus sausgyslėmis drutai, ant pat viršaus nuo galvos per kaklą eina mažesnis kaulas, toliau apie vidurį jau didesnis, nes čia jau yra laikomi šoniniai kaulai, kurie apgaubia krutinę. Dar žemiau randasi dar didesni ir tvirtesni kaulai, nes ant žemutinių kaulų jau remiasi visa viršutinė kuno dalis. Ant pat viršaus, paskiausias kaulas yra su tam tikru apvaliu, kuris kaip tik tinka prie tam tikros skylės, ant kurio galva yra pasikabinus. Taip galvą užkabyta ant paskutinio lygaus apvalio nugarkaulio gali lengvai būti kraipoma ir visus šonus su pagelba raumenų. Iš galvos per nugarkaulį einanti virvė nervų yra svarbus kuno dalykas, nes tais nervais jau kaip pirma matėme, eina mūsų pajautimas, kraujo kėravojimas, matymas, kvėpavimas, žodžiu sakant, nukirvėtas tą virvė nervų, einančių nuo smegenų, mes pradžytume visus savo jausmus ir gyvastį. Todėl toji virvė nervų yra gerai kaulų apsaugota ir tik per kaulo skylutes išeina po mažesnius siulus tų nervų į kuną ir išsiplatina po visą mūsų kuną ir drabniausius siulelius. Netik, kad kaulų apsaugotas, bet ant nugarkaulio randasi gera eilė ir muskulių, kurie ir kaulą gerai uždengia. Prasčiausia uždengtas nugarkaulis, tai sprande iš užpakalio ir todėl žmonės yra saulės greičiausia užgauti per sprandą iš užpakalio. Todėl yra labai naudinga, kad esant ant karštos saulės spindulių, reikia apsaugojimui užrišti nors skepetaite. Nors gamta mumis duoda kuom apsaugoti, tai yra

plaukais, kurie nukristų ant sprando beaugdami, kad mes jų nenukirptume.

Kitas svarbus kaulas yra, tai mūsų kaukolė — kaulas mūsų galvos, kurioje užsilaiško smegenis ir svarbiausias diktatorius mūsų pačių.

Labai naudinga pereiti per galvos kaulų sudėjimą, kad pamatyti gražų gamtos darbą, kuri viską sutaisius mumis, apsaugojus mūsų smegenis, kad nebūtų užgauti, kad galėtų veikti savo darbą.

Žinodami kiek apie smulkmenas mūsų galvos kaulų ir mes patįs labiau rupinimės, kad nepastatyti savo galvos į pavojų. Galvą galima padalyti į dvi didesnes puses, priešakys galvos talpinas svarbius jausmo organus, kaip tai, nosį, akis, burną, užpakalinė dalis mūsų galvos yra aptverta drutu kaulu, netaip drutu, kad lazda galėtum skambinti, bet gana drutu, kad apsugoti smegenis nuo išlaukinio pavojaus. Kiekvienas gyvunas turi galvą, bet daug jos skiriasi nuo galvos žmogaus. Paėmus žuvį, mes randame didelį skirtumą nuo šunies, kuris daug sumanesnis negu žuvis, šuva jau turi daug didesnį padėjimą smegenims. Žmogus turi daug didesnius smegenis negu koks kitas gyvunas, todėl jo galva visai skiriasi nuo kitų gyvunų. Svarbiausia dalis smegenų yra padėta priešakyje, todėl žmogus turi aukštą kaktą, turi didžiausią vietą tiem smegenim pasiėjęs. Žmogus turi dvejias smegenis, viena dalis jų randasi pakaušyje, panašias smegenis turi ir žemesni gyvuliai, tos smegenis veikia daugiau ant žmogaus kuno krūtėjimo. Bet svarbioji dalis smegenų talpinasi priešakyje mus galvos, tie tai smegenis daro visą mislį ir yra vyriausiu diktatorium žmogaus pasivedimų. Daugelis yra žmonių ant žemės, kurie turi mažesnes priešakines smegenis kaip laukinės tautos Afrikoje ir ant įvairių salų dar turi labai žemas kaktas ir daug skiriasi nuo žmonių apšviestų, kurie skaito ir rašo, perduoda mokslą vienas kitam, paieka jų knygos ateinančiom gentkartėm. Toki laukiniai žmonės yra atsilikę labai toli nuo apšviestų tautų, netik kad jo negalima išmokinti to, ką apšviestas žmogus gali išmokti, bet nėra nė tų smegenų ir kur supratimas įduoti. Vienok apšviestų žmonių priderystė yra anuos atsilikusius tobulinti, o laikui bėgant, ilgam laikui ir pas juo smegenis prysakiniai pasidarys didesni.

Nemuno Sunus.

True translation filed with the post master at Worcester, Mass. on Nov. 14th, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

DIRBAMA SVEIKATAI IR SAUGUMUI.

Naujas Darbo Departamento Biuras pagerinti darbininkų buvį.

Darbo sąlygų biuras, naujai įsteigtas prie Darbo Departamento, veiks trijose srityse sveikatos, sugumo ir darbo užžiuros, kaip praneša tojo biuro užveizėtojas ir direktorius, Grant Hamilton, kuris buvo per daugelį metų vyriausybę Amerikos Darbo Federacijoj. P-lė Florence C. Thorne, taip pat gerai žinoma tarpe darbininkų yra jo padėjėja.

Sveikatos skyrius, kurio viršininkas yra uždėtas Dr. A. J. Lanza, veiks, kad suteikti saugias higienos apšvietimus, kad kur tik galima sumažinti nereikalingus žmonių nuostolius. Šis sveikatos skyrius stengsis prashalinti visas sužeidimo ir ligos priežastis ir pastatyti, kur galima, apsaugojimo priemones, kad apsugoti darbininkus.

Darbo užžiuros skyrius stengsis suvesti į santikius darbininkus ir darbdavius geresniai jų pačiai naudai ir kad gauti geresnes pesekmes iš jų darbu.

Biuras veikia išvien su žmonių sveikatos biuru prie Pinigyno Departamento, Artilerijos biuru, prie Karės departamento ir Pavyzdžio biuru prie. Komercijos Departamento, ir stengias susiartinti su kitomis istaigomis, veikiančiomis panašiose srityse.

(Released by the Committee on Public Information.)

S. V. Sekretorius McAdo šian dien išdavė šitokią statemantą:

Sekretorius išdo padarė sumanymą išleisti naują seriją Karės Taupinimo Certifikatų ir ženklelių (stampų) delei parduvinėjimo 1919 metams, žinomas kaip serijas 1919. Naujos serijos priaugs išmokėjimui sausio 1, 1924. Praktiškai jos bus tokios pat ir su tokiom išlygom kaip ženkleliai 1918.

Naujos \$5.00 karės stamos turės mėlyną spalvą, su Benjamin'o Franklin'o, kaipo apaštalo taupymo ir pirmo pačtoriaus generolo yra prigatavojime. Naujos stamos bus pradėtos parduoti anksti 1919.

Šios pačios Thrift Stamp'os ir Thrift kortos, kurias dabar vartoja bus taipgi parduvinėjamos 1919 ir bus permainomos ant naujų serijų 1919 karės taupymo stampų, išmokamos sausio 1, 1924. Tokiu pat budu kaip kad buvo mainomos šymet i serijas 1918 Karės Taupymo Stamos.

PAIN-EXPELLER DESTROYS ANY. Advertisement for a pain reliever medicine, including an illustration of a hand holding a bottle and a diagram of the human body showing the location of the product.

VIETOS ŽINIOS

Koncertas.

Vaikų draugija 10 d. lapkričio surengė koncertą, A. O. H. svetainėje. Koncerto Programą išpildė vaikai. Kaip pirmas vaikų koncertas pavyko vidutiniškai, ačiū gabiam panelės Jablunskaitės pasidarbavimui. Sekanti jų koncertai, gailima tikėtis, kad geriaus pavyks. Solo dainavo šios mergaitės. A. Neviackiūtė, Ona Kižiūtė ir A. Stankiūtė; jos visos gražiai sudainavo, bet A. Stankiūtė — gražiausiai; trumpoj ateityj iš jos lietuviai susilauks puikios solistės.

Pertraukoj kalbėjo p. Neviackas apie vaikų Draugijos reikalus. Po prakalbai buvo renkamos aukos vaikų draugijos reikalams; surinkta \$62 su centais. Žmonių buvo prisirinkę apie 300 su virš. Vakarais užsibaigė su "selected" orkestra, 11-tą valandą nakties.

Uždanga.

Gubernatorium ant ateinančių metų Massachusetts valstijos tapo išrinkta d. bartinis Lieut. gubernatorius, Calvin Coolidge, respublikonas. Nauju Massachusetts senatorium išrinkta buvęs gubernatorius David Walsh, demokratas; Worcesterio rajono kongresmanu pasilieka p. Winslow; jis

atėjo tik 475 daugiau balsų negu McGrath.

7 d. lapkričio, kuomet buvo gauta neteisinga žinia apie karės pabaigą, daugelis Worcesterio žmonių, kaip ir visų kitų miestų, pradėjo apvaikščioti taiką. Didelis nuiliudimas matėsi, kaip buvo dažinota, kad tai netaisybė.

Bet užtai, kuomet kaip tik po 3 val. ryte 11 d. lapkričio buvo pranešta, kad karė jau tikrai pasibaigė, džiaugsmas žmonių buvo neišpasakytas. Nors dar buvo pilnai naktis, žmonės, pabudinti bažnyčių varpų gaudimu, dirbtuvių svilpynių švilpimu, pasikėlė ir pasipylė į gatves. Pirmą parodą atsibuvo kaip 6 val. ryte, o antra po pietų. Antroje parodoje dalyvavo į 35,000 žmonių, o parodą tęmijo į 200,000, nes žmonių privažiavo iš visų apilinkių. Parodoj dalyvavo atstovai visų tautų, bet labiausia atsižymėjo italai, kurie jau buvo seniai prisirengę prie šios garbingos dienos. Mokyklos, krautuvės ir dirbtuvės buvo uždarytos. Policijai buvo įsakyma leisti žmonėm daryti tiek daug "noise" kiek norėjo, tad visą dieną ir atrodė lyg ir šimtas "fordžiulajū" sudėta kruvon.

Kitur Massachusetts valstijoj ir 12 d. lapkričio buvo švenčiama, bet Worcesteryje, didžiūma žmonių 12 d. jau dirbo.

Massachusetts legislaturai, kuri susirinks ateinan-

čio sausio mėnesyje, jau tapo įteikta del apsvarstymo blius padaryti 11 d. lapkričio legališku šventadieniu po vardu "Victory Day" — Pergalės diena.

Lietuvių Centralis Komitetas Worcesteryje auge.
Pereitoje savaitėje vėl prisidėjo prie Centralio Komiteto šie lietuviai:

- Jonas Pašakarnis 50
- Vincas Kriščiūnas 50
- Vaclovas Kamendulis 50
- Katrina Liekavičiukė 50
- Adam Zakaras 50
- Gasparas Gedeminskas 50
- Jurgis Aleknavičia 50
- Vladas Ramanauskas 50
- Juozas Povariukas 50
- Jonas Varaška 50
- Jonas Girdenis 50
- Jonas Anužis 50
- Vaclovas Borisas 50
- Ant. Daugerdas 50
- Bern. Tumosa 50

Vyrai, nelaukite, bet kiekvienas dabar rašykities, milijonai dolerių lietuviams reikalingi, kad Lietuvą dabar atgaivint, kad neliktume pastumdėliais mūsų artimų tautų. Visi dabar griebkimės prie darbo. Lietuva dabar jau laisva, visi despotai ją valdė jau išnyko. Dabar laikas tik, vienybę su darbu, su noru, su pinigų aplaikyti savo Tėvynę. Rašykities blankausite "Amerikos Lietuvio" ofise 15 Millbury street.

Iš kitų miestų rašykities į Lithuanian Central War Committee, 320 Fifth ave., New York, N. Y. Iš ten apturėsitie blankas ir ženklus.

REIKALAUKITE BUTINAI !!!

Prastos gyduolės — ir yra galybės jų — nepagelbsti sergantiems. Geros gyduolės daug pagelbsti. Perskaitykit sekantį laišką, kurį mes priėmėm: "Potter, Neb., spalio 21, 1918. — Meldžiu prisijusti man daugiau Triner's American Elixir. Šiandien gal nebučiau gyva, jei nebučiau jo vartojus. Visi, kurie negali miegot arba, kurie turi skausmus pilve, turėtų vartoti. Man labai daug pagelbėjo. Su pagarba, Barbara Dvorak." Kad jus gautumėt tas pačias pasekmes, butinai reikalaukite Triner's American Elixir. Visose aptiekose \$1.10 — Ir jei jus norit išsigydit nuo reumatizmo, neuralgijos, neksterėjimų ir ištinimų, reikalaukite Triner's Liniment, kuris pagelbsti greitai ir tikrai. 35 ir 65 centai visose aptiekose, 45 ir 75c. per pačią.

JOS. TRINER CO., 1333 — 1343 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Triner's American Elixir Karčiojo Vyno, Triner's Angelica Kartusis Tonikas ir kitos Triner's gyduolės galimos gauti vien tik iš aptiekų ir nuo pardavėjų. Trinerio Laboratorija dabar labai užimta su pripildymu užsakymų del aptiekų ir randavų užsakymų delei medikališkų del pavienių ir meldžia, kad visi kreiptusi tik į aptiekas ir krautuves, kurios parduoda gyduoles, reikalaudami Trinerio gyduolių. (46)

VISI BIZNIERIAI GARSINKITĖS "AMERIKOS LIETUVYJE."

Pajieškėjimai.

Pajieškau brolio Antano Norkaus, paeina iš Suvalkų gubernijos, pavieto Vilkaviškio, parapijos bartininkų, kaimo Vartų. Malonei prašau jo atsišaukti arba kas žino malonėkit pranešti. Magdalena Norkiūtė, 13 Kingsley ave., Northampton, Mass. (47)

Pajieškau savo dėdės Jurgio Bukausko, kuris gyvena Worcester, Mass. Paskutinį laišką nuo jo gavau bus jau apie šešius metus. Malonėsit pranešti man jis pats ar jo pažystami pamatę šią atsišaukimą, už ką tarsiu širdingai ačiū tam, kuris bus toks malonus tai padaryti. A. K. Bukovsky, St. Charles, Minn., P. BOX 314. (47)

RUMAS UŽ DYKĄ. Pajieškau tokios moterės, kuri neina į darbą delei savo mažų vaikų, kad galėtų prižiūrėti ir maitinti porą mažų vaikų, nes aš einu dirbti. Tokie žentotim būtų gera vieta, nes duotume gerą rimą ir dar damokėtume, Mūsų vaikai jau nemaži, bet reikalauja priežiūros.

Kreipkitės, 25 Mott st., netoli Lietuvių bažnyčios, antros lubos. (46)

Parsiduoda Pulruimio stalai. Keturi geri stalai su 9 kreslais, su visokiais kitais daiktais, kurių tik reikia del poolruimio. Karė stoja, galima vietą apžiūrėti ir daryti gerą biznį. Parsiduoda pigiai; pirkdami sutiksities Norinti pirkti, kreipkitės pas

Jonas Monkevičius, 18 Burton st., Worcester, Mass. (49)

Pajieškau savo švogerio Mateušo Krivicko, Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Metelių parap., kaimo Metelicos. F. Gardžiulis, 2097 Turner st., Cleveland, Ohio.

Pajieškau savo kumos, puseseries dukties R. Petraškiutės, paeina iš Vilniaus gub., Butrimonių parapijos, Plasapninkų kaimo, jau trylika metų kaip gyvena palei New Yorką. Meldžiu jos pačios atsišaukti arba ją žinančiųjų pranešti. Girdėjau, kad jau ženota, bet nežinau vardo po vyru.

Taipgi pajieškau Juozapo Juškausko, Vilniaus gub., Butrimonių parapijos, Griškonių kaimo. Prašau jo atsišaukti arba kas žino malonėkite pranešti, už ką busiu dėkinga. Helena Radzvilienė, BOX 236 R.F.D., Philipsburg, Pa.

DIDELĖ proga barberiams, neturintiems savo barberinės. Mes švariam barberiui parandavotume "Barber Shop" su visais rakandais ir visai prieinamomis išlygomis.

KAUNAS CO., 325 Millbury st., Worcester, Mass. Tel. C. 2402W. (49)

PARSIDUODA STUBOS DAIKTAI. Viskas nauja: geras pečius, vargonai ir kiti visi daiktai parsiduoda pigiai iš prezes ties persikėlimo. Kreipkitės pas

Antaną Simoną, 1 Clarckson st., 2 lubos, Worcester, Mass. (47)

ISOMNIJA.

Arba nemiga, reiškia, kad nerviška isstema nedirba ir greitai suprasti nervuotas —reikalauji tohiko nustabdyti ir apmalšinti nervus. Jarkie Severos Nervoton. Mėgink kaip gyduoie nuo tokių ligų kaip protiškos depresijos. Nuliudimas, Isomnija arba nemiga, nerviškas išsisėmimas, hysterija arba nevirškumas esamas. Šita gyduolė nutildo nervus, ištaiso ligonį, atneša pasilsį ir sveiką miegą priduoja styrumą visai nerviškai sistemai. Kaina \$1.25 visose aptiekose.

W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Iowa.

DR. J. A. TESSMER
DENTISTAS
306 Main St. Tel. Park 3310
Laikas savo ofisa atidara Utarnyko ir Ketvergo vakarais per visus žiemos mėnesius.

Geriausios rūšies akiniai. — 1/10 12 K. auksų aptraukti rėmeliai, vertės \$2.50, mūsų kaina \$1.98. Stiklus akiniams suteikiame sulyg akių per mūsų akių registruotą Optometristą — nedaugiau kaip \$2.50.
OPTICAL DEPT.
Denholm & McKay Company
Worcester, Mass.
Boston Store.

KARE JAU PASIBAIGĖ

dabar pirkite pamedus

SIUTAI IR OVERKOTAI
\$ 25

VILNONIAI, GRAŽIAI PASIUTI

SIUTAI IR OVERKOTAI
\$ 30

TINKA KAIP STELIUOTI. UŽSITIKIMI PILNAI, SILTI IR GERAI NEŠIOSIS.

SIUTAI IR OVERKOTAI
\$ 35

PADARYTI IŠ PUIKIŲ AUDEKLŲ, KOKIUS GALIMA GAUTI. Vertė šiandien po... 50.00.

ATEIKIT Į ŠITĄ KRAUTUVĘ PETNYČIOJE ARBA SUBATOJE PIRKIME SIUTU IR OVERKOTU.

David E. Sherin Co.
— LIVE CLOTHIERS —

412 MAIN STREET

VIDURYJE MIESTO